

Piramīdas kambari un slepenā izeja

Gatis Kokins

Mērglis pats un mērgļi visapkārt

Pirmās liecības par alkātīgo Bērniju Medofu ir galēji neglaimojošas: viņš apzog galvenokārt ebrejus, īstenojot finansiālu holokaustu – viņa klienti viņu sauc par otru Hitleru; viņš krāpj sievu, divdesmit gadus uzturot sakaru ar mīļāko Šerilu Vainstīnu; viņš apmeklē prostitūtas masāžas salonos un snobiski tērē naudu par vasaras mājām Palmbeičā, Montokā, Antibas ragā un penthausu Manhetenā. Bijušais NASDAQ biržas vadītājs izrādās parasts mērglis, kādus redzam ik uz soļa.

Viņa finanšu direktors Frenks Dipaskali arī izrādās mērglis – lieto narkotikas un glabā neatļautus šaujamieročus, bet no atbildības par to Dipaskali izdodas izvairīties, jo viņš piekrīt sadarboties ar federālo tiesu Manhetenā un liecināt pret savu noziegumu partneri. Tās ļaus viņam saņemt cietumsodu, lielākais, 125 gadu garumā – tas ir par 25 gadiem mazāk nekā viņa bosam!

Kamēr Šerila Vainstīna strādāja par finanšu direktori Amerikas sieviešu cionistu organizācijā *Hadassab*, Bērnis pierunāja mīļāko investēt ne vien 40 miljonus šīs organizācijas naudas, bet arī visus Šerilas ģimenes 35 gadu iekrājumus. Apspriežot investīciju stratēģiju uz viena spilvena ar Bērniju, Šerila bija ievērojamā interešu konfliktā ar *Hadassab* un savu vīru. Pēc Medofa finanšu piramīdas sabrukuma Šerila ar vīru Ronaldu bija spiesti pārdot savu māju Manhetenā, jo “bija zaudējuši visu”. Tiesa, daļu naudas viņa atgūs, jo 25. augustā izdevniecībā *St. Martin's Press* iznāk grāmata “*Love, Money, Bernie and Me*”, kur sešdesmitgadīgā Vainstīna 224 lappusēs sīki apraksta savu intīmo sakaru. Jau jūnija tiesas sēdē viņa savu gultasbiedru raksturoja kā “šo biedu, šo monsturu, šo riebekli un šo briesmoni”. Bērnija advokāts Aira Sorkins izteicis cerību, ka, stāstot par savām investīciju saistībām, Šerila grāmatā “ir diskrētāka, nekā viņa ir bijusi attiecībā uz savu seksuālo dzīvi”.

Arī Medofa sekretāre Eleanora Skvilari nevarēja pretoties vēlmei sniegt izsmeļošu interviju žurnālam *Vanity Fair*: viņai šķita, ka sadarboties ar FIB šīs lietas izmeklēšanā ir par maz, lai izpirktu savu vainu pret sabiedrību. Tieši no sekretāres lasītāji uzzināja, ka darba laikā priekšnieks ir pētījis intīmsludinājumus uz žurnāla pēdējā vāka noslīdējis no sava krēsla tik zemu pagaldē, ka Eleanora ir baidījies, vai tik viņš nenokritis. Reiz Eleanora ieskatījies viņa adrešu grāmatiņā un uz burta “M” ieraudzījusi tik daudz masieru kontaktus, ka brīdinājusi: “Ja jūs šo adrešu grāmatiņu pazaudēsiet un kāds cits to atradīs, viņš nodomās, ka jūs esat perverss”. Reizēm Bērnis esot sarunājis “masāžas” seansus vērtspapīru tirdzniecības laikā. “Kurp jūs dodaties?”, vaicājis Eleanora. “Tāpat – pastaigāties”, Bērnis melojis, bet pēc stundas vai vēlāk atgriezies “daudz labākā noskaņojumā”.

Pārtrumpot tirgu ir pats vienkāršākais

Medofam bija jāpaskaidro saviem klientiem, kā viņam divdesmit gadu garumā vienmēr izdodas generēt lielāku atdevi no investētās naudas, nekā aug pats tirgus. Konkurenti kā nolādēti cīnījās ar akciju tirgus indeksiem, lai viņu investīciju portfeļi dotu lielāku atdevi, bet tikai atsevišķi veiksminieki reizēm panāca rezultātus, kas par dažiem procentiem pārsniedza indeksus. Medofa fondi konstanti deva 10 – 15 % atdevi pat visnelabvēlīgākajos tirgus apstākļos. 13 500 klienti pētīja fondu atskaites un dziļā cieņā grozīja galvas: ja visu akciju cenas bija kritušas un tikai divām akcijām nedaudz pieaugušas, Bērnis nekļūdīgi bija licis uz tām!

Īstenība izrādījās šokējoša pat FIB izmeklētājiem: Bērnis Medofs vērtspapīros nebija investējis ne centu no savas finanšu piramīdas naudas. Kā tas kļuva iespējams? Kāpēc to neviens nebija pamanījis? Šeit slēpjas galvenā viņa panākumu